

ἑλληνικὰ ἔργα εὐρίσκοντο ἐπὶ Ἐβρουρικῆς χώρας ὑπερπεσάτη λάρναξ ἐκ πέτρας ἐγχωρίου φέρουσα ἐγγυλισμένης τὰς Τυρρηνικάς ἱεροτελεστίας, καὶ κάλπαι μικραὶ εἰς σχῆμα ἀχυροσκοπέου καλύθης, ἔργα τέχνης ἀρχαιότατα πάντων, τῶν σωζομένων κατὰ τὴν Ἰταλίαν.

Μετὰ ταῦτα εἰσερχόμεθα εἰς αἶθουσαν λεγομένην τοῦ Ἐρμού διὰ μέγα ἀγαλμα τοῦ θεοῦ τούτου ἀνευρεθὲν εἰς Τύβουρα. Ἐκεῖ φαίνεται πλήθος ἄλλων ἀγγείων κατὰ τὸν Ἑλληνικόν, Τυρρηνικόν, ἢ Ῥωμαϊκὸν χαρακτήρα. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν συνελέγησαν ὑπὸ τοῦ περιφήμου ἡμῶν συμπατριώτου Agincourt, ἄλλα δὲ ἐκληροδοτήθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ Κανόβα.

Ἄλλα κυρίως ἢ ἀκόλουθα αἶθουσα ἐκλήρωθη τὰ πολυτιμώτατα καὶ χαριστάτα τῶν ζωγραφητῶν ἀγγείων περιλαμβάνονται δὲ εἰς μακρὰν σειρὰν διηρημένην κατὰ δωμάτια καὶ ὑπάρχουσι κατατεταγμένα χρονολογικῶς καὶ κατ' εἶδος, δηλ. ἀμοφορεῖς κίτρινοι φέροντες μέλανα σχήματα ἐκ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, ὡς ὁ Θεῖος καταγωνιζόμενος τὸν Μινώταυρον, ἀποθνήσκων Ἡρακλέους, ὁ Ἀχιλλεὺς κατακείμενος νεκρὸς, παρ' αὐτὸν δὲ ὀλοφυρομένη καὶ τίλλουσα τὰς τρίχας ἡ Θέτις, εἰς τὰ ὀπίσω δὲ τοῦ ἥρωος ἡ Βριτιχὴ ἀπαγομένη ὑπὸ πολεμιστοῦ, ἡδούτος Ἀχιλλεὺς νεκρὸς κατωμαδὲν φερόμενος ὑπὸ τοῦ Αἴαντος, καὶ πάλιν ὁ Ἀχιλλεὺς, ὁ Φοῖνιξ καὶ ὁ Πάτροκλος, ὥστε ἐκ τούτου συμπεραίνομεν πόσον ἐτιμῶτο καὶ ἐθαυμάζετο ὁ ἥρωος τῆς Φθίας εἰς τὴν Τυρρηνίαν. Ἄλλα πάντων τῶν τεχνικωτάτων ἀργιλλοπλασμάτων τούτων ἐξέχει ἄμολογούμενως κατ' ἐμὲ ἀγγεῖόν τι διωτον κομψότατα ἐξεργασθέν, ὅπου ἐπὶ μέλανος ἐδάφους καὶ διὰ χρυσοειδοῦς χρώματος παριστάνεται ὁ αὐτὸς τῆς Ἰλιάδος πρωταγωνιστῆς ὄρθιος, ἐνδεδυμένος τὴν πανοπλίαν καὶ τὴν λόγχην εἰς τὰς χεῖρας κραδαίνων, ἔχων δὲ τὴν μὲν κεφαλὴν γυμνήν, τὰς δὲ τρίχας αὐτῆς συνουλωμένας, ἐξάστειον τῶνόντι τῆς φύσεως ἀπεικόνισμα διὰ τὴν ἀκριβεστάτην μάλιστα τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου ἀπομίμησιν.

Ἄλλη αἶθουσα τοῦ Ἀπόλλωνος λεγομένη περιέχει ὄρθιος παντοίας κατασκευῆς καὶ παντοῖου εἶδους. Μεταξὺ δ' αὐτῶν διαπρέπει μία ἐκ λαμπροῦ λευκοπρασίνου μαρμάρου, ἢ τελειστάτη κατὰ τὴν σύνθεσιν τῆς γραφῆς καὶ τὴν ἐξεργασίαν φέρουσα τὸν Ἀπόλλωνα χρησιμοδοτοῦντα ἐπὶ τρίποδος, κρούοντα δὲ καὶ τὴν λύραν συγχρόνως. Ἐθαύμασα προσέτι αὐτόθι καὶ κάλπην χαριστάτην διὰ τε τὴν τέχνην τοῦ σχεδίου καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἐπιχρυσήματος, ἀληθὲς ἀριστοῦργημα τῆς Ἑλληνικῆς κεραμογραφίας· παριστάνει δὲ αὐτὴ τὸν Μενέλαον ἀσπιδοφόρον καὶ ξίφος φέροντα, ἀλλ' αὐτὸ ἐπεσε ἐκ τῆς χειρὸς, ὅτε ἠτοιμάζετο ἤδη νὰ πληγώσῃ τὴν Ἑλένην, ἥτις κατέρυγεν εἰς τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο αὐτῶν παρεμβάλλει ἡ Ἀφροδίτη παρακολουθουμένη ὑπὸ τε τῆς Πειθοῦς καὶ Περωτοῦ Ἐρωτος πεποιημένου πρὸς τὸν Μενέλαον. Καθὼς δὲ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω εἰρημένου ἀνεγινώσκειτο τοῦ Ἀχιλλεῶς τὸ ὄνομα, εὐρίσκονται καὶ ἐνταῦθα τὰ δύο μάλιστα τῶν προσώπων πάντων. Διέκρινα προσέτι καὶ δύο ἑτέρας ὄρθιας ὡς προσελούσας ἐκ τοῦ κεραμοποιεῖου τοῦ Νικοσθένους· ἐξ αὐτῶν δὲ ἡ μὲν ἔφερε γραφὰς γυμναστῶν, ἡ δὲ λιτανεῖαν, ἢ πομπὴν Βακ-

ἐπὶ τῆς Ῥώμης· ἀλλ' οὐδεὶς ἐραντάζετο διὲ ἐκεῖνο ἵνα ἐπιφέρει τὴν ἀνεύρεσιν πλήθους ἀπείρου ἄλλων ἀρχαιοτήτων. Ἐν τούτοις ἀνασκαφῶν γενομένων ἀνεκαλύφθησαν ἀλληλοδιαδόχως ὀλόκληροι νεκροθάφες κρύπτουσαι μυριάδας ἀγγείων ἀξιοθεάτων διὰ τὴν μυθολογικὰς γραφὰς καὶ τὴν ἄλλην τέχνην, συμπεριλαμβανομένων καὶ πολλῶν σκευῶν ἀρχαίων καὶ ἰσχυρῶν ποικίλων καὶ κομψοτάτων ἐκ παντοίας ὄλης ἑρμῆθι δὲ προσέτι καὶ χρυσοῦ εἰς λεπτότατα φύλλα καὶ ἔργα καὶ οὖρια κατεσκευασμένων εἰς κοσμήματα παντοία ἔθνος διατηρήσαντος καὶ εἰς τὴν κόλπον τοῦ θανάτου τὴν εἰκόνα τῶν ἀγῶνων, τῶν ἀσχυρῶν καὶ ἀποστάσιων τῆς, ὡς αὐτὴ ὑπῆρχε πραγματικῶς πρὸς τὸν τάφον.

Ἐπιτρέψαι, κυριε, διὲ προχωροῦντες ἔκτοτε τῆς ἐρεῦνης ἀπὸ τῆς Ῥώμης μέχρι τῆς θαλάσσης, εἶδον τὰς τῆς ἡμέρας πολλὰς ἀρχαίας πόλεις καὶ ἀνέλαβον τὴν τάξιν τῶν εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἐπεκεῖνα τῶν δεκαπενταετηρίων ἀγγείων, τῶν πλείστων ἔργων Ἑλληνικῶν, τῶν δὲ καὶ Τυρρηνικῶν, ἐξήληθον ἐκ τῶν τάφων τοῦ Volci, Toscanella, Bomarzo, Caere καὶ Cornetto πλείους ἀμύθητον σκευῶν χρυσοῦν καὶ οὐρεχθαλίανων εἰς χρεῖας, ἀληθῆς θησαυρὸς, ὅποιον οὐδέποτε ἀπέσπρην ἢ ἐπιστήμη, ἀφ' οὗ ἀνεγεννήθησαν τὰ γράμματα. Ἐκτοτε τὰ μουσεῖα πάντα, μάλιστα δὲ τὰ τοῦ Λονδίνου, Βερολίνου καὶ Μονάχου κατεπλουτήθησαν ἐκ ζωγραφητῶν ἀγγείων· ἀλλὰ καὶ ἰδιωτὰ ἄλλοι, ὡς ὁ Δουρᾶνδ (Γάλλος) πολλὰ ἐπορίσθησαν πρὸς σύστασιν συλλογῶν.

Ἐπιτρέψαι δὲ καὶ ἡ Ῥώμη αὐτὴ ἐκινδύνευε νὰ γυμνωθῇ οὕτω λαφυραγωγούμενη, καλῶς ποιοῦσα ἢ ὑδύρνησι τοῦ θεοῦ ἐκίου Γρηγορίου (Πάπα) παράσις νὰ συγκροτήσῃ αὐτόθι Τυρρηνικὸν μουσεῖον ὀνομασθέν Museo Gregoriano. Ὅθεν καὶ ἡ νεόδοτος πτέρυξ τοῦ Βαυικάνου ἀπεδόθη εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην, καὶ πολῖται πολλοὶ ἐναμιλλώμενοι ἐπεισαν νὰ συνεισφέρωσιν ἕκαστος διὲ ἡδύνατο πρὸς πλουτισμὸν τοῦ νέου ταμείου τούτου τῆς ἐπιστήμης. Οὕτως ἡ Ῥώμη προεξάρχει τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως διὰ τῶν ἱεραρχῶν αὐτῆς καὶ ἡ σοφία καταπνέει εἰς αὐτὰ τῶν παπῶν τὰ ὑψόροφα ἐνδαιτήματα, αὐτῶς καὶ πρότερον πολλάκις.

Ἀδύνατον νὰ διαγράψω τὸ νέον τοῦτο τῆς ἐπιστήμης κατάστημα, περιορίζομαι δὲ εἰς συνοπτικὴν τινα εἰκόνα ἐποπτεῖαν.

Εἰς ἐκ τῶν ζυστῶν παρὰ πολλὰ ἄλλα περιλαμβάνει τρία εἰδῶλια ἐξ ὀπτικῆς γῆς, δηλ. μίαν γυναῖκα καὶ δύο ἄνδρας κατακεκλιμένους ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου ἀστράτου κάλπης, ἐνδεδυμένοι δὲ πολυτελῶς, καθὼς ἐπιθετιζέτο ἐπὶ τῶν κηδεῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἐνταριασμένων νεκρῶν. Ἄλλος ζυστὸς περιέχει μεγάλην συλλογὴν ποικίλων καλῶν ἐξ ἀλαβάστρου τῆς Βολτέρας ἀριστοτάτων διὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν μυθολογικὰ τορευήματα παριστάνετα τὰ πλείστα ἐξ Ἑλληνικῶν τραγωδιῶν παρεπινομένων εἰς τὸ θέατρον τῆς Τυρρηνίας καὶ τῆς Ῥώμης, ὥστε δι' αὐτῶν καὶ μόνον δύναται τις νὰ διακρίνῃ ὀλόκληρον μυθολογίαν. Εἰς τὴν αἶθουσαν κείνται

Ἄλλη αἶθουσα τοῦ Ἀπόλλωνος λεγομένη περιέχει ὄρθιος παντοίας κατασκευῆς καὶ παντοῖου εἶδους. Μεταξὺ δ' αὐτῶν διαπρέπει μία ἐκ λαμπροῦ λευκοπρασίνου μαρμάρου, ἢ τελειστάτη κατὰ τὴν σύνθεσιν τῆς γραφῆς καὶ τὴν ἐξεργασίαν φέρουσα τὸν Ἀπόλλωνα χρησιμοδοτοῦντα ἐπὶ τρίποδος, κρούοντα δὲ καὶ τὴν λύραν συγχρόνως. Ἐθαύμασα προσέτι αὐτόθι καὶ κάλπην χαριστάτην διὰ τε τὴν τέχνην τοῦ σχεδίου καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἐπιχρυσήματος, ἀληθὲς ἀριστοῦργημα τῆς Ἑλληνικῆς κεραμογραφίας· παριστάνει δὲ αὐτὴ τὸν Μενέλαον ἀσπιδοφόρον καὶ ξίφος φέροντα, ἀλλ' αὐτὸ ἐπεσε ἐκ τῆς χειρὸς, ὅτε ἠτοιμάζετο ἤδη νὰ πληγώσῃ τὴν Ἑλένην, ἥτις κατέρυγεν εἰς τὸ ἀγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο αὐτῶν παρεμβάλλει ἡ Ἀφροδίτη παρακολουθουμένη ὑπὸ τε τῆς Πειθοῦς καὶ Περωτοῦ Ἐρωτος πεποιημένου πρὸς τὸν Μενέλαον. Καθὼς δὲ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω εἰρημένου ἀνεγινώσκειτο τοῦ Ἀχιλλεῶς τὸ ὄνομα, εὐρίσκονται καὶ ἐνταῦθα τὰ δύο μάλιστα τῶν προσώπων πάντων. Διέκρινα προσέτι καὶ δύο ἑτέρας ὄρθιας ὡς προσελούσας ἐκ τοῦ κεραμοποιεῖου τοῦ Νικοσθένους· ἐξ αὐτῶν δὲ ἡ μὲν ἔφερε γραφὰς γυμναστῶν, ἡ δὲ λιτανεῖαν, ἢ πομπὴν Βακ-